

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhân** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İttüzük 'ün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Kezban KONUKÇU

İstanbul Milletvekili

Başta Anayasa, kanun ve Türkiye'nin imzaladığı ve taraf olduğu temel hak ve özgürlüklere ilişkin uluslararası sözleşmeler, sendika kurma ve üye olma hakkını herkese tanımış ve güvence altına almıştır. Buna karşın patronların sendika karşıtı uygulamalarını hayata geçirmelerine olanak sağlayan 23 yıllık AKP iktidarı döneminde birçok işyerinde sendikalaşan, sendikalaşma sürecinde olan, sendikal yetki alan, işçi sağlığı iş güvenliği başta olmak üzere insana yakışır çalışma koşulları talebi ile hak arayan işçilerin keyfi işten çıkarılmaları sıradan uygulamalar haline getirilmiştir.

Nitekim; emek sömürüsünün her geçen gün ağırlaşarak devam ettiği Türkiye'de anayasal hak olan sendikalaşma hakkının, yaratılan fiili durumlarla ortadan kaldırılmasının bir örneği de İzmir'de daha önce de birçok kez haksız işten çıkarmalar ile gündeme Telus International Çağrı Merkezi'nde yaşanmaktadır. Vardiyalı çalışma saatlerinden mobbinge, açlık sınırı altında ödenen ücretlerden emek gaspına kadar pek çok soruna karşı bir araya gelen işçiler Çağrı İş Sendikası çatısı altında örgütlenmişler ve 6 ay içerisinde yeterli sayıyı tamamlayarak bakanlıktan yetkiyi almışlardır. Çağrı İş Sendikası'nın yetki alması üzerine ise uluslararası bir şirket olan ve merkezinin bulunduğu Kanada'da işçilerini sendikalı çalıştırmak zorunda kalan şirket ilk olarak yetkiye ve sendikanın çok hızlı barajı geçmesine itiraz ederek süreci mahkemeye taşımış sonrasında ise "iletişim" iş kolunda faaliyet göstermesine rağmen sendika yetkisi için 40 bin gibi bir sayı gerektiren büro iş koluna geçmiştir. Çalışanlar yapmış oldukları

açıklamalarda şirketin bu süreçte de sendikalı olan üç işçiyi sosyal medya paylaşımları ve küçülme gibi durumları gerekçe göstererek işten çıkardığını ve aynı gün 60 kişiyi işe aldığını belirtmişlerdir.

İşçilerin, sendika ve toplu sözleşme hakkını ısrarla istemeye devam edip eylemler yapması sonrası ise işçilerin anayasal sendikalaşma hakkına itiraz eden şirket İzmir Buca 3. Sanayi Bölgesi'ndeki işyerinde çalışan Çağrı-İş Sendikası üyesi Hasan Hüseyin Yavuz'u patronların hak arayan işçileri cezalandırma, çalışanları lekeleme, işçi kıyımı yapma, işçilerin haklarını gasp etme ve sendikasızlaştırma için bir araca dönüşen Madde 25 ile işten çıkarmıştır. İşten çıkarılan H.H. Yavuz hiçbir kanıt ve hukuki dayanağı olmadan işten atılmasına karşı şirket binasının önünde 10 günü aşkın süredir eylemine devam ederken Telus International Çağrı Merkezi'nin departman küçültme bahaneleriyle yaklaşık 15 işçiyi işten çıkardığını ancak daha sonra alımlara devam ettiğini, firmanın çalışanlarının mola sürelerini keyfi bir şekilde gasp ederek, üzerlerinde yoğun bir performans baskısı yarattığını, camları açmayarak ve hareket etmelerini engelleyerek kendilerini havasız, sağlıksız bir ortamda çalışmaya zorladıklarını, en ufak bir mola ihlalinde uyarılar vererek yıldırma politikaları uyguladıklarını ve bütün bunların işçileri istifaya zorlama ve sendikal mücadelelerini kırmaya yönelik organize bir baskı planı olduğunu ancak işçilerin bu sömürü düzenini kabul etmediklerini ve hakları olan insanca çalışma koşullarını alana kadar bu direnişi kararlılıkla sürdüreceklerini yapmış olduğu basın açıklamasında belirtmiştir.

Uzun ve çeşitli bedeller ödenmiş mücadeleler neticesinde elde edilen sendika kurma ve sendikalara katılma hakkı uluslararası sözleşmeler ile korunan temel bir haktır. Türkiye'nin de imzalayarak taraf olduğu Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) sözleşmeyle üyelerine örgütlenme hakkının serbestçe kullanılmasını sağlamada tüm tedbirlerin alınması hususunda yükümlülük getirmektedir. Emekçilerin çıkarını korumak amaçlı sahip olunan sendika hakkı aynı zamanda 6356 sayılı Kanunda "İşçilerin, sendikal faaliyette bulunmalarından dolayı işten çıkarılamaz veya farklı işleme tabi tutulamaz." hükmü ile de güvence altına alınmıştır. Dolayısıyla, patronların örgütlenmeye yönelik keyfi tutumları çalışma hakkına, örgütlenme özgürlüğüne, imza atılan uluslararası sözleşmelere aykırı olup TCK'nın 118. Ve 119. maddelerinde düzenlenen sendikal hakların kullanılmasının engellenmesi suçunu oluşturmaktadır.

- 1- Kanada'da işçilerini sendikalı çalıştırmak zorunda kalan Telus International Çağrı Merkezi'nde Çağrı-İş Sendikası üye işçilerin sendikalaşmalarının engellenmeye çalışıldığı ve sendika öncülerinin departman küçülme ve performans gerekçesi ile ekonomik kriz koşullarında işten atıldığı, Bakanlığınızca bilinmekte midir? Bilinmekte ise TCK'nın 118. ve 119. maddelerinde düzenlenen sendikal hakların kullanılmasının engellenmesi suçunu işleyen, işverene bu hukuksuz eylemi nedeniyle herhangi bir idari ve cezai işlem yapılmış mıdır?
- 2- İzmir Telus International Çağrı Merkezinde işçilere yönelik uygulanan kötü çalışma koşulları, mobbing, performans baskısı ve hak ihlalleri Bakanlığınız bilgisi dahilinde midir?
- 3- Bakanlığınızca birçok işçi hakkı ihlallerinin yaşandığı İzmir Telus International Çağrı Merkezi'nin müfettiş denetimi en son hangi tarihte yapılmıştır? Bu denetimlerde işyerine yönelik raporlanan ihlaller neler olmuştur ve işverene ne tür yaptırımlar uygulanmıştır?
- 4- Anayasal haklarını kullanarak sendikalı olan, hukuk dışı ve keyfi biçimde işten çıkarılan işçilerin mağduriyetlerinin giderilmesi ve haklarının iadesi için Bakanlığınızca herhangi bir girişimde bulunulacak mıdır?
- 5- Son 5 yıl içerisinde sendikalı oldukları gerekçesiyle işçileri işten atan işyeri sayısı kaçtır? Bunların kaç hakkında işlem başlatılmıştır?
- 6- Son 5 yılda hak arayan işçileri cezalandırma, çalışanları lekeleme, işçi kıyımı yapma, işçilerin haklarını gasp etme ve sendikasızlaştırma çalışmalarında patronlar için bir araca dönüşen Kod 46 (4857/25-II-e) ve türevi kodlarla işten atılan işçi sayısı kaçtır?
- 7- Sayısız sendikalaşmanın engellendiğinin kanıtlandığı dava sonucu olmasına rağmen sendikalaşmayı engellemeyi yasaklayan yasa ve yaptırımlar işverenlere yönelik olarak neden uygulanmamaktadır?
- 8- Bakanlığınız, emekçilerin gasp edilen sendika hakkını, toplu iş sözleşme hakkını, grev hakkını güvence altına almak, sendikal hak ve özgürlükleri genişletmek, işverenlerin sendikalaşmayı engelleyici tutumlarına karşı yasaların ve uluslararası sözleşmelerin uygulanmasının hayata geçirilmesini sağlamak üzere uygulamada düzenlemeler yapmayı planlamakta mıdır?

- 9- Yerli ve yabancı sermaye açısından, kesinleşmesi yıllar süren "yetki tespitine itiraz" hakkı bulunmaz bir nimet haline gelmiştir. Üstelik, yetki tespitine karşı açılan davaların %40' ının yetkisiz mahkemelerde görülmesi, bu tür hilelerle süreçleri uzatılmakta ve işçilerin sendikal haklarından mahrum kalmasına neden olmaktadır.

Yabancı sermayeli tekellerin, anayasa ve yasalara uymayarak işçilerin anayasal haklarını çiğnemesine neden olan bu hukuki oyunların önüne geçmek için neden adım atmıyorsunuz?